

[Karen Højte Jensen]

Måske er der behov for særlige beskæftigelsesforanstaltninger. Erfaringerne fra de to garantiforsøg er nedslående: resultaterne for de unge er for ringe; det er sådan, at $\frac{2}{3}$ af garantipersonerne efter deltagelsen fortsat er uden beskæftigelse. Der må først og fremmest sættes på ordinære tilbud.

Det må konstateres, at alt for mange unge fortsat ikke har fået opfyldt deres ønske om enten at komme i lære eller at komme i praktik efter at have afsluttet et basisår. Til trods for positive politiske initiativer og en aktiv indsats hos arbejdsmarkedets organisationer, ikke mindst i lokalområderne, er der fortsat problemer. Men netop de lokale initiativer understreger, at der virkelig er vilje til at gøre en indsats for, at de unge ikke på grund af manglende lære- og praktikpladser afskæres fra muligheden for at få en faglig uddannelse.

I 1982 blev der indgået ca. 2.000 flere uddannelsesaftaler end året før. At den økonomiske afmatning således ikke har reduceret antallet af uddannelsesaftaler, må givetvis tilskrives de forskellige initiativer, der har været udfoldet. Således har loven fra juni om øget tilskud til virksomheder, der opretholder eller forøger antallet af praktikanter eller lærlinge, haft en positiv effekt.

Men til trods for en positiv udvikling var der ved udgangen af 1982 ca. 10.000 lære- og praktikpladssøgende, fordelt med ca. $\frac{1}{3}$ lærepladssøgende og $\frac{2}{3}$ praktikpladssøgende. Og heraf er der mange, der har søgt i flere år.

Problemerne må nok siges at være koncentreret i visse geografiske områder og inden for visse fag samt inden for visse grupper af unge. På det tekniske område findes problemerne især inden for bygge- og anlægssektoren og inden for serviceområdet. Men det største enkeltproblem er fortsat på handels- og kontorområdet, ikke mindst fordi vi her også har pigeproblemet.

Som tidligere nævnt belaster et antal piger HK-området udelukkende for at kunne opfylde optagelsesbetingelserne til andre uddannelsesområder. Denne uheldige ventesituation kan lettes gennem regeringens bebudede ændring i adgangskravene til de nævnte uddannelser. Men det må bekymre, at mange unge synes fastlåste i et enkelt uddannelsesønske – dette til trods for en bedre og bedre vejledningsindsats med hensyn til beskæftigelsesmulighederne. Der ligger således endnu

et stort arbejde i at lære de unge, at det næstbedste uddannelsesønske også kan give et tilfredsstillende job.

I en redegørelse af 21. januar 1983 fra arbejdsdirektoratet hedder det således:

»Det viser sig at være meget vanskeligt at få EFG-eleverne til at skifte retning, også i de tilfælde, hvor man på forhånd kan sige, at deres faglige standard eller personlige forhold vil gøre det overmåde vanskeligt, for ikke at sige umuligt, at få en praktikplads overhovedet.«

Videre i rapporten er der peget på problemet med de unge piger, hvor man siger, at de er fastlåste på grund af de ofte snævre uddannelsesmuligheder inden for regionen eller simpelt hen af kønsbestemte traditioner, og disse piger ved i høj grad ikke nok om arbejdsmarkedet og andre uddannelser og beskæftigelser og har derfor svært ved at forestille sig alternativer til den oprindeligt ønskede uddannelse. Disse udsagn understreger nødvendigheden af, at vejledningen i folkeskolen og i basisuddannelsen før valg af uddannelsesretning tager sit udgangspunkt i den unges egne forudsætninger og i de eksisterende uddannelsesmuligheder.

Mange mindre virksomheder er for specialiserede til selvstændigt at kunne godkendes som uddannelsessteder. Derfor er der åbnet mulighed for såkaldte kombinationsaftaler. Kan ministeren give os en melding om, i hvor høj grad denne mulighed udnyttes?

Jeg kunne også godt tænke mig at spørge ministeren, om han kan sige noget om effekten af den særlige mobilitetsfremmende ydelse til unge, der kan få lære- og praktikpladser uden for hjemstedet.

Mange arbejdsgivere er fortsat tilbageholdende med at tilbyde at uddanne unge, idet de har det indtryk, at det er administrativt uhyre besværligt at få etableret uddannelsesaftaler. Dette indtryk må gøres til skamme, eventuelt ved en mere hensigtsmæssig prioritering af ressourcerne og også således, at ekspeditionstiden for aftalerne holdes inden for de fastsatte frister.

I dette folketing er der et udtalt ønske om at lempe godkendelseskravene til uddannelsessteder, ikke mindst på områder, hvor kravene ikke er fulgt med tiden. De faglige udvalg er på vej i dette arbejde, men der er stadig en række eksempler på, at de faglige udvalg blokerer. Dette gælder eksempelvis in-